

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ
Pod sídlištěm 9/1800
182 11 Praha 8 – Kobylisy

V Praze dne 21. 6. 2001
Č.j.:

**Cestovní zpráva
ze zahraniční služební cesty do Slovinska**

1. Úvodní informace

- a) Vysílající subjekt Český úřad zeměměřický a katastrální
- b) Termín a místo pracovní cesty 19.-22. 5. 2005, Lublaň
- c) Přesné znění názvu akce 4. zasedání Pracovní skupiny pro
exonyma UNGEGN (Skupina expertů
OSN pro geografické názvosloví)
- d) Účastníci cesty PhDr. Pavel Boháč
- e) Datum zpracování zprávy 21. 6. 2005
- f) Cestovní zprávu schválil dne
- ředitel úřadu

2. Časový přehled pracovní cesty

19. 5. 2005,	6.00 h	odjezd z Prahy
	15.00 h	příjezd do Lublaně
	16.00 h – 19.00 h	účast na zasedání
20. 5. 2005	9.00 h – 17.30 h	účast na zasedání
21. 5. 2005	9.00 h – 19.00 h	celodenní odborná exkurze
22. 5. 2005	9.00 h	odjezd z Lublaně
	19.00 h	příjezd do Prahy

3. Program - projednávané otázky

Členové pracovní skupiny, kteří se zúčastnili zasedání, přednesli 13 příspěvků zabývajících se jednak teoretickými otázkami spjatými s používáním exonym v mezinárodní kartografické praxi, jednak s řešením praktických problémů při vydávání seznamů exonym a v budování exonymických databází v jednotlivých zemích, případně s pokusy o konstituování mezinárodních databází. Do programu byl zařazen můj příspěvek nazvaný Slovník českých exonym, který informoval o postupu zpracování slovníku členy Názvoslovné komise ČÚZK v letech 2004-2005. Závěrečná celodenní exkurze do slovinského příhraničí seznámila účastníky s praxí a problémy čtyřjazyčného regionu na hranicích s Rakouskem a Itálií z hlediska vývoje jazykově dosti smíšeného pomístního názvosloví.

4. Průběh pracovní cesty – obsah zajímavých příspěvků; osoby, se kterými bylo jednáno

Mezi zajímavější příspěvky bych zařadil: *Jarno Raukko* (Finsko): A linguistic classification of exonyms; *Caroline Burgess, Catherine Cheetham* (Británie): The inclusion of exonyms in the UNGEGN Database on Geographical Names a *Jörn Sievers* (Německo): The consideration of exonyms in the EuroGeoNames project. O termínu zasedání regionální skupiny UNGEGN pro středovýchodní a jihovýchodní Evropu jsem jednal s polskými a maďarskými kolegy (*Ewa Wolnicz-Pawlowska a Bela Pokoly*).

Finský příspěvek se zabýval klasifikací exonym z hlediska stupně jejich odlišnosti od endonym ve fonetické a grafické rovině. Existující diverzita znesnadňuje rozhodování o zařazení konkrétních geografických jmen (názvů) do seznamu exonym ke standardizaci. Autorova zjištění doprovázená množstvím příkladů hlavně z evropského jazykového prostředí napomáhají editorské praxi i v případě Slovníku českých exonym. Britský příspěvek představil program OSN na vytvoření světové databáze obsahující jména států a velkých měst. Předpokládá se, že součástí databáze budou i exonyma a jednotlivé členské státy se budou podílet na projektu z hlediska příslušné exonymie. V německém příspěvku týkajícím se připravované evropské databáze geografických jmen v rámci projektu EuroGeographics se m.j. objevilo zhodnocení ankety rozeslané evropským partnerům na počátku roku 2005. Většina správců evropských názvoslovných databází se kloní k názoru, že optimální je nevytvářet jednotnou databázi, ale umožněním konverze zpřístupnit data národních databází uživatelům celosvětově přes internet. Zajímavý je rovněž fakt, že většina respondentů se přiklání k myšlence poskytovat větší množství dat za „rozumný profit“.

5. Technická dokumentace – příložit nebo odkaz, kde je k nalezení

Technická dokumentace (program zasedání, zápis ze zasedání, CD s některými příspěvky) je uložena v sekretariátu Názvoslovné komise ČÚZK.

6. Závěr z cesty a doporučení k využití poznatků

Ve srovnání s databázovými soubory exonym v Evropě se ukazuje, že připravovaný Slovník českých exonym má širší záběr: Kromě standardizovaných, tj. doporučených k užívání (takto je koncipován např. Selected German Language Exonyms, vydaný v druhém vydání v roce 2002), obsahuje i exonyma užívaná zřídka nebo historická. Toto roztrídění slovníku *de facto* prošlo na zasedání oponenturou a není třeba ho měnit. Tato podoba slovníku umožňuje navíc větší množství analýz, některá z nich byly prezentovány v mém příspěvku na zasedání.

Diskuse se vedla i o navrhovaných změnách definice exonyma. Návrhy na změnu nebyly většinou účastníků akceptovány a pro obtížnost terminologické problematiky zůstala v platnosti definice z předchozího zasedání pracovní skupiny, takže žádné změny v tomto směru nemusí být promítnuty do připravovaného terminologického slovníku (viz pracovní plán Názvoslovné komise ČÚZK).

Z diskusí o uspořádání zasedání regionální skupiny OSN „Východní, střední a jihovýchodní Evropa“ v Praze na závěr českého předsednictví zatím vyplývá, že nejbližší možný termín je podzim roku 2006. Přikláním se k názoru, že ideálním termínem je jaro roku 2007, zhruba půl roku před konferencí OSN o standardizaci geografického názvosloví. Toto řešení by umožňovalo využít pro účast na konferenci aktuálními poznatky ze zemí regionu. Tento termín by mohl být oznámen zástupcům členských zemí skupiny na zasedání UNGEGN ve Vídni na jaře roku 2006.

Zpracoval: PhDr. Pavel Boháč